

Những lợi ích mà ChatGPT mang lại chủ yếu cho giáo dục

Nguyễn Thị Vân Anh, Đào Thị Hoạ*

*Trung tâm Đào tạo Bồi dưỡng, Trường Đại học Công nghiệp Việt – Hung

Received: 28/4/2023, Accepted: 3/5/2023, Published: 12/5/2023

Abstract: ChatGPT emerged as a phenomenon, when it was possible to write, write poetry, create conversations naturally, even replace programmers in writing code. Chat GPT is a new AI technology, built using deep machine learning models and natural language algorithms. ChatGPT provides users with a convenient way to create automated chats, helping them answer questions,... regardless of the question. Therefore, it has a profound effect on all areas of social life, including education. The article focuses on clarifying the basics of chatGPT; the benefits as well as the risks that it brings in the field of education in the current period.

Keywords: ChatGPT, benefits, risks, impacts, influences, education,...

1. Đặt vấn đề

Thời gian qua, sự xuất hiện của công cụ trí tuệ nhân tạo (AI) có tên là ChatGPT – một chatbot có ứng dụng AI, được phát triển từ mô hình GPT-3.5 do công ty khởi nghiệp Open AI phát triển, đã được lan truyền rộng rãi và nhận nhiều đánh giá từ người dùng. ChatGPT được coi là một bước ngoặt trong việc giới thiệu một làn sóng trí tuệ nhân tạo mới tới công chúng. Chatbot này là phần mềm được thiết kế để trò chuyện với con người dựa trên các dữ liệu mà người dùng đưa ra.

Điểm đặc biệt công cụ này là có kho kiến thức AI đã học được trong một thời gian dài để hoàn thiện. Sự khác biệt lớn nhất của chatGPT so với các công cụ khác chính là khả năng tư duy và hội thoại, nhất là khả năng tổng hợp thông tin và đưa ra câu trả lời ban đầu cho người dùng với kết quả nhanh nhất. Chatbot này có thể mô phỏng các đoạn hội thoại, trả lời câu hỏi, nhận khuyết điểm, thách thức những tiên đề không chính xác và từ chối yêu cầu không hợp lý. Nó có khả năng phản hồi được nhiều loại câu hỏi trong khi bắt chước phong cách của con người, có thể trả lời lưu loát đầy đủ các câu hỏi mà người dùng đưa ra, bất kể là thắc mắc về lĩnh vực gì. Với sự hiểu biết sâu rộng trong nhiều lĩnh vực, các câu hỏi thắc mắc của người dùng sẽ được trả lời chỉ sau vài giây. Bên cạnh đó, chatGPT còn có thể làm thơ, soạn nhạc, viết thư, thiết kế và thậm chí là cả sửa lỗi trong lập trình. Chính vì sự hiểu biết rộng cùng tính vận dụng cao, chatGPT đã có tác động, ảnh hưởng mạnh mẽ đến nhiều lĩnh vực đời sống xã hội như: an ninh, giáo dục, y tế, vận tải, ngân hàng, thương mại, sản xuất và cả những lĩnh vực đòi hỏi sự sáng tạo như văn học, nghệ thuật.

Bài viết làm rõ những vấn đề cơ bản về chatGPT, tập trung đi sâu phân tích những lợi ích mà ChatGPT mang lại đối với lĩnh vực giáo dục qua đó giúp ta thấy rõ hơn vai trò nó trong cuộc sống hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những vấn đề cơ bản về ChatGPT

2.1.1. ChatGPT là gì?

ChatGPT là tên viết tắt của Chat Generative Pre-training Transformer, một phần mềm chatbot được thiết kế để trò chuyện với con người dựa trên các dữ liệu mà người dùng đưa ra. Điểm đặc biệt của AI này nằm ở “kho kiến thức” mà ChatGPT đã học được trong một thời gian dài để hoàn thiện. Đây là mô hình trí tuệ nhân tạo được huấn luyện dựa trên bộ dữ liệu văn bản cực lớn. Bạn có thể cung cấp dữ liệu cho công cụ này và nó gửi cho bạn sản phẩm đầu ra. Cơ bản, những gì công cụ này đã làm là viết tiếp điều mà bạn đưa ra cho nó. Nếu bạn đặt câu hỏi, nó sẽ trả lời.

2.1.2. ChatGPT hoạt động như thế nào?

ChatGPT là mô hình sử dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo AI để xử lý ngôn ngữ lớn và mạnh mẽ nhất ở thời điểm này, nó cho phép chúng trò chuyện như con người. Mô hình này có thể trả lời câu hỏi, hỗ trợ trả lời mail, viết nội dung, viết mã, viết luận. ChatGPT được đào tạo bằng kỹ thuật máy học mang tên “học tăng cường từ phản hồi của người dùng” - Reinforcement Learning from Human Feedback (RLHF), bằng cách sử dụng một mô hình deep learning. Trong đó dữ liệu được sử dụng là các câu hỏi và câu trả lời từ trang web, bài viết và các tài liệu khác.

Mô hình được huấn luyện trên các câu hỏi và câu trả lời để dự đoán câu trả lời tốt nhất cho mỗi câu hỏi. Huấn luyện mô hình được thực hiện bằng việc sử

dụng các thuật toán deep learning như transformer và các thuật toán học sự dụng của máy tính như mạng neural. Ban đầu, chatGPT hoạt động bằng cách sử dụng các huấn luyện viên là con người để cung cấp mô hình các cuộc hội thoại, họ đóng cả hai vai (người dùng và trợ lý AI), sau đó tự học hỏi để cố gắng hiểu câu hỏi do người dùng đặt ra và phản hồi lại bằng những câu trả lời chuyên sâu (dựa trên nguồn dữ liệu cực lớn) giống như con người dưới định dạng hội thoại.

2.1.3. Tính năng của ChatGPT

Mô hình chatGPT có một số tính năng chính sau:

- Tạo ra câu trả lời tự động: Mô hình có thể tạo ra câu trả lời tự động cho các câu hỏi của người dùng về rất nhiều chủ đề khác nhau.

- Tự động hoán đổi về chủ đề: Mô hình có thể tự động hoán đổi về chủ đề mới khi người dùng chuyển sang chủ đề khác trong cuộc trò chuyện.

- Học từ người dùng: Mô hình có thể học từ các cuộc trò chuyện giữa người dùng và mình để cải thiện chất lượng trả lời tự động trong tương lai.

- Trả lời câu hỏi về nhiều chủ đề: Mô hình có thể trả lời các câu hỏi về nhiều chủ đề khác nhau, chẳng hạn như tự nhiên, xã hội, khoa học, văn học, vv.

- Tạo ra văn bản: Mô hình có thể tạo ra văn bản tự động dựa trên một câu hỏi hoặc một chủ đề được cho trước.

Sức hút của chatGPT đã được chứng minh qua những con số vô cùng cụ thể. Theo số liệu của Similar Web, hiện nay số người dùng công cụ chatGPT do OpenAI phát triển được cho là cán mốc 100 triệu người/tháng, chỉ 2 tháng sau khi phần mềm trí tuệ nhân tạo này được ra mắt, khiến đây trở thành ứng dụng cho người dùng phát triển nhanh nhất trong lịch sử. Theo thống kê của Sensor Tower cho thấy nền tảng chia sẻ video ngắn TikTok cần 9 tháng sau khi phát hành toàn cầu để đạt 100 triệu người dùng, trong khi Instagram mất tới 2,5 năm, còn ứng dụng dịch Google Translate là 6,5 năm. Người dùng muốn tra cứu đã bắt đầu trò chuyện với AI này thay vì tìm kiếm thông tin trên Google.

2.2. Những lợi ích của chatGPT mang lại trong lĩnh vực giáo dục

ChatGPT được ví là “cỗ máy biết tuốt” chỉ không biết... khóc, cười. Nó tác động, ảnh hưởng đến nhiều lĩnh vực khác nhau của đời sống xã hội. Ngay sau khi ra đời, chatbot này đã gây ra một cuộc tranh luận gay gắt về tương lai của giáo dục truyền thống, đặc biệt là về lợi ích và nguy cơ mà nó mang lại.

* Về lợi ích mà ChatGPT mang lại

Thực tế, sức mạnh của chatGPT là không thể phủ nhận và đang từng bước tạo ra những thay đổi tích cực trong lĩnh vực giáo dục. Cụ thể:

Một là, chatGPT có thể giúp cập thông tin nhanh chóng và chính xác cho người dùng, giúp họ tìm kiếm và học hỏi thêm kiến thức mới.

Sử dụng chatGPT có thể được sử dụng để tạo gợi ý cho các bài viết mang tính sáng tạo, có thể như một “trợ lý học tập” giúp người học tổng hợp kiến thức, phát triển chương trình học, soát lỗi chính tả, lỗi dịch thuật,... Sử dụng chatGPT trong giáo dục có thể giúp người học hỏi đáp chi tiết và trả lời lưu loát trên nhiều lĩnh vực kiến thức một cách nuốt nà như một con người. Điều thú vị là chatbot này học từ nhiều nguồn văn bản nhưng nó không cắt dán một cách máy móc thiếu ngữ cảnh mà tạo ra một văn bản mới với phong cách rất tự nhiên và đúng ngữ pháp ở trên nhiều nền tảng ngôn ngữ khác nhau, kể cả tiếng Việt.

Hai là, chatGPT mang lại nhiều giá trị cho cả người dạy và người học, giúp cải thiện và nâng cao trình độ của họ nếu biết sử dụng thích hợp.

Với người dạy, chatGPT có thể thay đổi cách dạy, đổi mới phương pháp,.. Chúng ta có thể thấy rất nhiều ví dụ tốt khi sử dụng tốt chatGPT trong giáo dục. Ví dụ, lớp học có thể bị chậm lại hoặc bị thay đổi nội dung nếu người học hỏi những câu đơn giản. Khi đó, người dạy có thể khuyến khích người học sử dụng chatGPT để giải quyết câu hỏi đó. Đó là cách chúng ta sử dụng một cách hiệu quả, giải phóng thời gian học tập, nâng đỡ và phát triển các kỹ năng bậc cao hơn mà chúng ta muốn người học của mình có được. Và rất có thể trong tương lai, người dạy cũng sẽ sử dụng chatGPT để chấm điểm các bài luận của người học.

Với người học, chatGPT có thể giúp người học tham khảo thêm được nhiều cách giải, cách tiếp cận và các bài viết, hay ít nhất mỗi người cũng có thể tự học từ chatGPT để nâng cao hiểu biết cho bản thân. Nếu người học hiểu đúng về công dụng của công cụ này chúng sẽ hỗ trợ đắc lực cho họ trong việc học tập như gợi ý về những phương pháp học tốt, đưa ra những ý tưởng hay cho bài viết của mình,...

Ba là, việc sử dụng chatGPT trong dạy và học còn có khả năng theo dõi sự tiến bộ của người học để người dạy có thể điều chỉnh cách dạy sao cho hợp lý.

Việc sử dụng chatGPT trong dạy và học, thực hiện các trò chơi giúp cải thiện và nâng cao trình độ học tập của người học. Ngoài ra, sử dụng chatGPT

trong giáo dục còn có khả năng theo dõi sự tiến bộ của người học để người dạy có thể biết và điều chỉnh cách dạy học sao cho hợp lý. ChatGPT có thể tự động hóa việc chấm điểm, giúp người dạy đánh giá năng lực và quản lý người học; thậm chí chatbot này có thể thay thế người dạy ở một số nội dung cụ thể. Nhờ sự hỗ trợ của các công cụ giáo dục AI, trong đó có sử dụng chatGPT, việc dạy học từ xa trong đại dịch Covid-19 vừa qua vẫn đảm bảo chất lượng dù người học không đến trường trong một thời gian dài và ở bất kỳ nơi đâu trên thế giới (có kết nối internet).

Bốn là, chatGPT có thể là một người bạn trong lớp học và là một công cụ tuyệt vời cho người học.

Trong dạy và học chúng ta có thể sử dụng chatGPT để tạo ra các bản nháp đầu tiên. Dựa trên dàn ý đầu tiên này, bộ óc tư duy sáng tạo và phản biện của từng cá nhân sẽ viết tiếp để tạo nên những bài luận chất lượng nhất. Hoặc chúng ta có thể sử dụng chatGPT để học về các thể loại và phong cách viết khác nhau bằng cách yêu cầu chatGPT bắt chước phong cách viết của nhiều tác giả để học tập theo nó.

Năm là, chatGPT còn giúp xóa bỏ về khoảng cách ngôn ngữ trong học tập.

Công nghệ chatGPT thông qua các phương tiện dịch thuật bằng văn bản, bằng âm thanh ngày càng chính xác và nhanh chóng sẽ giúp người học ở mọi quốc gia khác nhau có thể nói chuyện và hiểu nhau, thoải mái tiếp xúc mà không cần người phiên dịch hoặc học ngoại ngữ. Công việc dịch thuật các tác phẩm văn học sẽ được hỗ trợ rất nhiều. Người học cũng sẽ có thêm nhiều cơ hội để học tập và làm việc trên khắp thế giới. Cộng đồng nhân loại có cơ hội hòa nhập thuận lợi hơn, mở rộng không gian hoạt động xã hội của con người; tạo điều kiện giảm mức độ và đi tới xóa bỏ sự kỳ thị về chủng tộc, quốc gia trong xã hội loài người.

3. Kết luận

Chat GPT là một công nghệ thông tin độc đáo và hiệu quả, đã được lan truyền rộng rãi và nhận nhiều đánh giá từ người dùng. ChatGPT được coi là một bước ngoặt trong việc giới thiệu một làn sóng trí tuệ nhân tạo mới và có ảnh hưởng đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội trong đó có giáo dục. Tuy nhiên, hiện chúng ta còn quá sớm để nói về tác động của chatGPT và các phần AI đến sự phát triển chung của con người. Các tác động này sẽ phụ thuộc rất nhiều vào sự phát triển của công nghệ, luật và chính sách quản lý đối với AI trong thời gian sắp tới. Đôi khi chỉ một thuật toán AI mới ra đời, hoặc một đạo luật về

AI mới được ban hành, thì sự phát triển của AI sẽ rẽ sang một hướng khác hẳn mà ta chưa thể hình dung được. Nếu chatGPT được quản lý và sử dụng theo hướng phát triển bền vững, có trách nhiệm thì các lĩnh vực trong đó có giáo dục sẽ phải dịch chuyển theo hướng tiếp cận đồng kiến tạo mà ở đó, chatGPT hay các phần mềm AI tương tự, sẽ đóng một vai trò quan trọng bên cạnh người dạy và người học.

Tài liệu tham khảo

1. Knox, W. Bradley; Stone, Peter (2022), *Augmenting Reinforcement Learning with Human Feedback (PDF)*, University of Texas at Austin.
2. OpenAI (2022), “ChatGPT: Optimizing Language Models for Dialogue”.
3. Vincent, James (2022), “ChatGPT proves AI is finally mainstream – and things are only going to get weirder”, The Verge.
4. Roose, Kevin (2022), “The Brilliance and Weirdness of ChatGPT”. *The New York Times*.
5. Lock, Samantha (2022), “What is AI chatbot phenomenon ChatGPT and could it replace humans?”, The Guardian.
6. Hern, Alex (2022), “AI bot ChatGPT stuns academics with essay-writing skills and usability”, The Guardian.
6. Piper, Kelsey (2022), “ChatGPT has given everyone a glimpse at AI’s astounding progress”, Vox (bằng tiếng Anh).
7. Vincent, James (2022), “OpenAI’s new chatbot can explain code and write sitcom scripts but is still easily tricked”, The Verge.
8. Sharma, Ax (2022), “OpenAI’s new ChatGPT bot: 10 dangerous things it’s capable of”, Bleeping Computer.
9. Marche, Stephen (2022), “The College Essay Is Dead”. *The Atlantic*
10. Stokel-Walker, Chris (2022), “AI bot ChatGPT writes smart essays — should professors worry?”, Nature.
11. Bowman, Emma (2022), “A new AI chatbot might do your homework for you. But it’s still not an A+ student”, NPR.
12. “ChatGPT a ‘landmark event’ for AI, but what does it mean for the future of human labour and disinformation?”, **CBC**, 2022. Truy cập ngày 18 tháng 12 năm 2022.
13. “What is ChatGPT and why does it matter? Here’s what you need to know”, ZDNET (bằng tiếng Anh), 2022.

Quản lý hoạt động tự đánh giá trong kiểm định chất lượng tại các trường mẫu giáo huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An

Phan Thị Ngọc Hiền*

*Trường Đại học Trà Vinh

Received: 14/5/2023 Accepted: 16/5/2023 Published: 23/5/2023

Abstract On the basis of theoretical research and survey on the management of self-assessment activities in the quality assurance of preschool education in kindergartens in Can Giuoc district, Long An province, the article proposes a number of measures. managing activities in Can Giuoc district, Long An province.

Keywords: Quality assurance, preschool education, kindergarten, Can Giuoc district, Long An province

1. Đặt vấn đề

Tại huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An, hoạt động tự đánh giá (HĐTĐG) trong KĐCL thực hiện theo Thông tư số 19/2018/TT-BGDĐT ngày 22/8/2018 và Công văn hướng dẫn số 5942/BGDĐT-QLCL ngày 28/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD&ĐT đã được triển khai rộng khắp tại các trường mẫu giáo (MG) trên địa bàn. Dưới sự chỉ đạo của các cơ quan QLGD, các trường MG đã và đang đẩy mạnh hoạt động tự đánh giá, hướng đến công nhận trường đạt chuẩn quốc gia.

Đối với huyện Cần Giuộc tính đến thời điểm tháng 7/2022, có 100% số cơ sở GDMN đã tiến hành TĐG và 61.1% cơ sở được đánh giá ngoài. Tuy nhiên, quá trình triển khai HĐTĐG đã bộc lộ nhiều hạn chế và khó khăn, đồng thời hiệu quả của hoạt động vẫn chưa đạt được như mong muốn. Thực tế cho thấy một bộ phận CBQL và GV vẫn chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của HĐTĐG nên chưa có sự chủ động, nhiệt tình tham gia và phối hợp trong HĐTĐG của nhà trường. Một số thành viên phụ trách HĐTĐG và GV vẫn chưa được tập huấn đầy đủ về công tác này nên vẫn chưa thực sự nắm vững quy trình và cách thức tiến hành HĐTĐG. Bên cạnh đó, tại một số trường, sự phối hợp của các bên liên quan, giữa các đơn vị trong nhà trường cũng như các điều kiện phục vụ cho hoạt động này vẫn chưa đầy đủ. Trong bối cảnh này, quản lý của lãnh đạo nhà trường đối với HĐTĐG cần phải được phát huy tối đa để đảm bảo cho hoạt động được thực hiện một cách hiệu quả hơn, góp phần nâng cao CLGD của các trường MG.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Quản lý HĐTĐG trong KĐCL giáo dục trường MN

Thông tư số 19/2018/TT-BGDĐT (Bộ GD&ĐT, 2018) định nghĩa “CLGD trường mầm non là sự đáp ứng mục tiêu của trường MN, đảm bảo các yêu cầu

về mục tiêu giáo dục của Luật giáo dục, phù hợp với sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và cả nước”.

Luật giáo dục 2019 quy định “KĐCL giáo dục là hoạt động đánh giá, công nhận cơ sở giáo dục hoặc chương trình đào tạo đạt tiêu chuẩn CLGD do cơ quan, tổ chức có thẩm quyền ban hành” (Quốc hội, 2019).

Như vậy, KĐCL trường MN **được hiểu là hoạt động** đánh giá, công nhận cơ sở GDMN đạt được các mục tiêu, yêu cầu về giáo dục được quy định tại Luật Giáo dục và phù hợp với sự phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và cả nước. Quản lý HĐTĐG trong KĐCL giáo dục trường MN là quá trình tác động có định hướng, có mục đích, có kế hoạch của hiệu trưởng đến hoạt động tự xem xét, đánh giá thực trạng cơ sở GDMN dựa trên các tiêu chuẩn đánh giá trong KĐCL giáo dục trường mầm non do Bộ GD&ĐT ban hành nhằm làm cho hoạt động này vận hành có hiệu quả và đạt được những mục tiêu mà nhà trường đã xác định.

2.2. Thực trạng về HĐTĐG trong KĐCL GD các trường MG huyện Cần Giuộc

Thực trạng quản lý HĐTĐG trong KĐCL giáo dục các trường MG huyện Cần Giuộc.

- Nhận thức của CBQL, GV về tầm quan trọng của quản lý HĐTĐG trong KĐCL tại trường MG.

- Đánh giá của CBQL, GV về thực trạng quản lý HĐTĐG trong KĐCL tại các trường mẫu giáo huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An theo các chức năng quản lý (Lập kế hoạch HĐTĐG; Tổ chức thực hiện kế hoạch HĐTĐG; Chỉ đạo thực hiện kế hoạch hoạt động tự đánh giá; KTĐG việc thực hiện kế hoạch HĐTĐG).

- Nhận định của CBQL, GV về thực trạng mức độ ảnh hưởng của các yếu tố khách quan, chủ quan đến việc quản lý HĐTĐG trong KĐCL tại các trường mẫu giáo huyện Cần Giuộc, tỉnh Long An như: Nhận thức